

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง ใน ตำบลบ้านโสัง อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview schedule) และ การสังเกตพฤติกรรม การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชแบบไม่มีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ (nonparticipant observation) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และความเชื่อด้านสุขภาพแตกต่างกัน มีรายละเอียดวิธีการศึกษาดังนี้

3.1 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้ทำการศึกษากับเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือ ตัวแทนครัวเรือนที่เคยใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ใน 4 หมู่บ้าน ของตำบลบ้านโสัง ได้แก่ บ้านห้วยกาน บ้านโสัง บ้านป่าปวย และบ้านห้วยน้ำดิบ อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลจากหน่วยงานทางราชการ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโสัง, สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน ,องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสัง และที่ว่าการอำเภอบ้านโสัง เป็นต้น
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีวิธีการดังนี้ การใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview schedule) และ การสังเกต

พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชแบบไม่มีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ (nonparticipant observation) ในช่วงที่เกษตรกรปฏิบัติงานในแปลงปลูกหอมแดง

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนครัวเรือนที่เคยใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกอย่างเจาะจงทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านห้วยกาน บ้านโอง บ้านป่าปวย และบ้านห้วยน้ำดิบ ตำบลบ้านโอง อำเภอบ้านโอง จังหวัดลำพูน จำนวน 370 ครัวเรือน โดยในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างใน บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์, 2540) เนื่องจากมีจำนวนประชากรแน่นอน

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 192 ครัวเรือน

ในการสุ่มตัวอย่างครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านมาศึกษา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยกำหนดให้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างในแต่ละชุมชนเป็นตัวแทนทั้งหมดของประชากรที่ทราบจำนวนแน่นอน ซึ่งแต่ละหน่วยของตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆกัน โดยจำนวนต้องการทั้งหมดที่ได้ที่คำนวณไว้แล้ว โดยคำนวณจากสูตรการกระจายตามสัดส่วน ดังนี้

$$n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

โดยกำหนดให้

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนครัวเรือนทั้งหมด

N_1 = จำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน

n_1 = จำนวนตัวอย่างที่สุ่มจากแต่ละหมู่บ้าน

ซึ่งจากการคำนวณตามสูตรแล้วจะได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ดังตาราง

ตาราง 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนตัวอย่าง
1	บ้านห้วยกาน	110	57
2	บ้านโฮ่อง	70	36
3	บ้านป่าป๋วย	120	63
5	บ้านห้วยน้ำดิบ	70	36
	รวม	370	192

จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จาก 4 หมู่บ้าน จำนวน 192 ครัวเรือน แต่ละครัวเรือนมีสภาพการเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน การหากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้โอกาสเท่าเทียมกัน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview schedule) และ การสังเกตพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชแบบไม่มีส่วนร่วมอย่างไม่มีเป็นทางการ (nonparticipant observation) ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ลักษณะคำถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิด ให้เลือกตอบถึงข้อมูล เช่น อายุ การศึกษา ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน รายได้ หนี้สิน ประสบการณ์ในการปลูกหอมแดง ขนาดพื้นที่เพาะปลูก ขนาดพื้นที่ถือครอง ความถี่ในการปลูก ราคาผลผลิต ระยะเวลาในการใช้สารเคมี จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นการถามถึง ความรู้ในส่วนของข้อเท็จจริง ข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ที่บุคคลเคยรับทราบเกี่ยวกับ การใช้สารเคมี การป้องกันอันตรายจากสารเคมี และ ผลกระทบจากการใช้สารเคมีต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบประเมินความรู้ ชนิดเลือกตอบแบบถูก ผิด จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นการถามถึงความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจากแหล่งต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือ การรับรู้จากบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้จำหน่ายสารเคมี เพื่อนบ้าน หรือจากแหล่งอื่น ๆ ในเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการใช้ การป้องกันอันตราย รวมทั้งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบประเมินการรับรู้ข่าวสาร 3 ระดับ คือ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคย จำนวน 9 ข้อ

ได้รับข่าวสารบ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบได้รับข่าวสารมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์
 ได้รับข่าวสารนานๆ ครั้ง หมายถึง ผู้ตอบได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง/สัปดาห์
 ไม่เคยได้รับข่าวสารเลย หมายถึง ผู้ตอบไม่ได้รับข่าวสารเลยใน 1 สัปดาห์

ตอนที่ 4 แบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพ เป็นการถามถึง ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของเกษตรกรที่มีต่ออันตรายของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและแนวทางการปฏิบัติตนเองเพื่อป้องกันพิษภัยจากสารเคมี โดยพิจารณา ในด้านโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการใช้สารเคมี ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับความรุนแรงของโรค ประโยชน์ของการป้องกันตนเอง เป็นต้น โดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย จำนวน 12 ข้อ

เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดของผู้ตอบ

ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นไม่สามารถตัดสินใจได้ตอบได้ หรือไม่แน่ใจ

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของผู้ตอบ

ตอนที่ 5 แบบวัดพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นการถามถึงวิธีการปฏิบัติของเกษตรกรที่แสดงออกในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทั้ง 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนก่อนการฉีดพ่น ได้แก่ การเลือกใช้ชนิดสารเคมีที่เหมาะสมกับศัตรูพืช การอ่านฉลากแนะนำก่อนใช้ การตรวจสอบอุปกรณ์การพ่น และการใช้อุปกรณ์ในการผสมสารเคมี จำนวน 4 ข้อ 2) ขั้นตอนขณะฉีดพ่นสารเคมี ได้แก่ การเลือกช่วงเวลาเช้าหรือเย็นในการฉีดพ่น การยืนอยู่เหนือลมขณะฉีดพ่นและพ่นในขณะที่ลมสงบ ไม่ดื่ม น้ำ สูบ บุหรี่ รับประทานอาหารระหว่างฉีดพ่น และการสวมชุดป้องกันสารเคมีอันตรายจากสารเคมี จำนวน 4 ข้อ และ 3) ขั้นตอนหลังการฉีดพ่นสารเคมี ได้แก่ การทำความสะอาดร่างกายหลังจากใช้สารเคมี มีการทำความสะอาดอุปกรณ์การพ่น หลีกเลี่ยงการเข้าไปสำรวจแปลงที่มีการพ่นสารเคมีในช่วง 1-3 วัน และการกำจัดภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว จำนวน 4 ข้อ โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ คือ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ไม่ได้ปฏิบัติ จำนวน 12 ข้อ

ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง ผู้ตอบได้ปฏิบัติเป็นประจำ สม่ำเสมอ
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง ผู้ตอบได้ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
ไม่ได้ปฏิบัติ	หมายถึง ผู้ตอบไม่ได้ปฏิบัติเลย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นทั้ง 5 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แบบวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพ และ แบบวัดพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และการใช้ภาษา หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไข

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ (Reliability) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับประชากรกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 20 คน แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นแบ่งเป็น 2 วิธี คือ

- วิธี KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2540) ใช้หาความเชื่อมั่นของ แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.5263

- วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2540) ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของ แบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพ และ แบบวัดพฤติกรรม ได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.6796

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการประสานงานกับผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบ้านโฮ้ง เพื่อสอบถามถึงข้อมูลสภาพพื้นที่และข้อมูลด้านการเกษตร และเข้าพบผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ทั้ง 4 หมู่บ้าน ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเข้าไปเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลได้มีผู้ช่วยทำการเก็บข้อมูล จำนวน 4 คน ซึ่งจะคัดเลือกจากหมู่บ้านที่ต้องการศึกษา หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูล ก่อนเก็บข้อมูลได้อธิบายรายละเอียดของแบบ

สัมภาษณ์ให้ทุกคนเข้าใจในรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี ส่วนการสังเกตพฤติกรรม การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชแบบมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ ในรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรม ก่อนการฉีดพ่น ขณะฉีดพ่น และ หลังการฉีดพ่นของเกษตรกร โดยผู้วิจัยจะเข้าไปสังเกตบริเวณ แปลงปลูกหอมแดง พร้อมทั้งมีจดบันทึกพฤติกรรมที่พบ พร้อมทั้งถ่ายรูปประกอบ

3.6 การประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การประมวลผลข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้ ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ โดยมีวิธีการดังนี้

- การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาได้นำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ก่อน แล้วนำข้อมูลที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปจัดหมวดหมู่เพื่อกำหนดรหัส (Code) ของข้อมูลและจัดทำสมุดคู่มือลงรหัสคะแนน เพื่อเตรียมก่อนนำไปวิเคราะห์ผลทางสถิติ
- การลงรหัสข้อมูล (Coding) นำแบบสัมภาษณ์ ที่รวบรวมได้ ไปลงรหัสข้อมูลของคำถามแต่ละข้อตามที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว หลังจากนั้นจึงถ่ายรหัสข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ ลงในแบบถ่ายลงรหัส
- การประมวลผลข้อมูล นำรหัสไปถ่ายข้อมูลและบันทึก โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Sciences) หรือโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการประมวลผลข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ประกอบด้วยสถิติดังนี้

1. ใช้ค่าร้อยละ และ ค่าความถี่ ในการบรรยายข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางสังคม และเศรษฐกิจ
2. ใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์คะแนน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ความเชื่อด้านสุขภาพ

3. ใช้สถิติวิเคราะห์ คือการทดสอบค่า ANOVA เพื่อทดสอบกับสมมติฐาน ข้อ 1-9 และ เมื่อการทดสอบสมมติฐานมีนัยสำคัญ ทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่ต่อไป

รายละเอียดการแปลผล ดังนี้

1. เกณฑ์ในการแปลผลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยการนำคะแนนจากการตอบแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร โดยใช้แบบประเมินความรู้ ชนิดเลือกตอบแบบถูกผิด ที่มีระดับการปฏิบัติมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ข้อคำถามทางบวก

ถูก ให้ 1 คะแนน

ผิด ให้ 0 คะแนน

- ข้อคำถามทางลบ

ถูก ให้ 0 คะแนน

ผิด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ใช้คะแนนตามความเป็นจริงที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนได้ต่ำสุดได้ 6 คะแนน สูงสุดได้ 19 คะแนน แล้วนำมาจัดกลุ่มความรู้ความเข้าใจ 3 กลุ่ม ดังนี้

คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด

จำนวนชั้น

$= \frac{19 - 6}{3}$

3

$= 4.33$

6.00 - 10.33 หมายถึง

กลุ่มที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ

10.34 - 14.67 หมายถึง

กลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

14.68 - 19.00 หมายถึง

กลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจสูง

2. เกณฑ์ในการแปลผลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยการนำคะแนนจากการตอบแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร โดยใช้แบบประเมินการรับรู้ข่าวสาร 3 ระดับ คือ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคย มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ได้รับข่าวสารบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน

ได้รับข่าวสารนานๆ ครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยได้รับข่าวสารเลย ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ใช้คะแนนตามความเป็นจริงที่กลุ่มตัวอย่างได้ต่ำสุดได้ 11 คะแนน สูงสุดได้ 22 คะแนน แล้วนำมาจัดกลุ่มการรับรู้ข่าวสาร 3 กลุ่ม ดังนี้

$$\begin{aligned} & \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ & = \frac{22 - 11}{3} \\ & = 3.66 \end{aligned}$$

11.00 – 14.66	หมายถึง	กลุ่มที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารต่ำ
14.67 – 18.33	หมายถึง	กลุ่มที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารปานกลาง
18.34 - 22.00	หมายถึง	กลุ่มที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารสูง

3. เกณฑ์ในการแปลผลความเชื่อด้านสุขภาพ โดยการนำคะแนนจากการตอบแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร โดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยให้	ให้	3	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มความเชื่อด้านสุขภาพ ใช้คะแนนตามความเป็นจริงที่กลุ่มตัวอย่างได้ต่ำสุดได้ 24 คะแนน สูงสุดได้ 36 คะแนน แล้วนำมาจัดกลุ่มความเชื่อด้านสุขภาพ 3 กลุ่ม ดังนี้

$$\begin{aligned} & \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ & = \frac{36-24}{3} \\ & = 4 \end{aligned}$$

24.00 – 28.00	หมายถึง	กลุ่มที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย
29.00 – 33.00	หมายถึง	กลุ่มที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับปานกลาง
34.00 - 36.00	หมายถึง	กลุ่มที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก

4. **เกณฑ์ในการแปลผลพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช** ครอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนก่อนการฉีดพ่นสารเคมี ได้แก่ การตรวจสอบอุปกรณ์การพ่นให้อยู่ในสภาพดี การอ่านฉลากแนะนำก่อนใช้สารเคมี การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเองในการผสมสารเคมี และการเลือกชนิดสารเคมีให้เหมาะสมกับแมลงศัตรูพืช จำนวน 4 ข้อ 2) ขั้นตอนขณะฉีดพ่นสารเคมี ได้แก่ การเลือกช่วงเวลาเช้าหรือเย็นในการฉีดพ่น การยืนอยู่เหนือลมขณะฉีดพ่นและพ่นในขณะที่ลมสงบ ไม่ค้ำน้ำ สูดบุหรี รับประทานอาหารระหว่างฉีดพ่น และการสวมชุดป้องกันอันตรายจากสารเคมี เช่น เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ถุงมือ หน้ากาก แว่นตา ผ้าปิดปาก หมวก และรองเท้าน้ำ จำนวน 11 ข้อ และ 3) ขั้นตอนหลังการฉีดพ่นสารเคมี ได้แก่ การทำความสะอาดร่างกายหลังจากใช้สารเคมี การทำความสะอาดอุปกรณ์การพ่น หลีกเลี่ยงการเข้าไปสำรวจแปลงที่มีการพ่นสารเคมีในช่วง 1-3 วัน และการกำจัดภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว จำนวน 4 ข้อ

โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ คือ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ไม่ได้ปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้	0	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการฉีดพ่นสารเคมี ขั้นตอนขณะฉีดพ่นสารเคมี และขั้นตอนหลังการฉีดพ่นสารเคมี โดยการนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม มาปรับเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อ จากนั้นนำค่าคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว มาปรับเป็นช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} = \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนการปฏิบัติ} &= \frac{2 - 0}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม
0.00 – 0.66	หมายถึง	มีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องระดับต่ำ
0.67 – 1.33	หมายถึง	มีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องระดับปานกลาง
1.34 – 2.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องระดับสูง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved